

מסכת אבות

מהדורת אינטרנט מעוצבת בידי יהודה איזנברג

פרק ד

(א)

בן זומא אומר:

איזהו חכם, הלומד מכל אדם,
שנאמר (תהלים קיט), מכל מלמדי השכלתי כי עדותיך שיחה לי.
איזהו גבור, הכובש את יצרו,
שנאמר (משלי טז), טוב ארך אפים מגבור ומשל ברוחו מלכד עיר.
איזהו עשיר, השמח בחלקו,
שנאמר (תהלים קכח), יגיע כפיך כי תאכל אשריך וטוב לך.
אשריך, בעולם הזה. וטוב לך, לעולם הבא.
איזהו מכובד, המכבד את הבריות,
שנאמר (שמואל א ב), כי מכבדי אכבד ובזי יקלו.

(ב)

בן עזאי אומר:

הוי רץ למצווה קלה כחמורה), ובורח מן העבירה.
שמצווה גוררת מצווה, ועבירה גוררת עבירה.

ששכר מצווה - מצווה. ושכר עבירה - עבירה.

(ג)

הוא היה אומר:

אל תהי בז לכל אדם,
ואל תהי מפליג לכל דבר,
שאין לך אדם שאין לו שעה
ואין לך דבר שאין לו מקום.

(ד)

רבי לויטס איש יבנה אומר:

מאוד מאוד הוי שפל רוח,
שתקוות אנוש רמה.

רבי יוחנן בן ברוקא אומר:

כל המחלל שם שמים בסתר,
נפרעין ממנו בגלוי.
אחד שוגג ואחד מזיד בחלול השם.

(ה)

רבי ישמעאל אומר:

הלומד תורה על מנת ללמד, מספיקין בידו ללמוד וללמד.
והלומד על מנת לעשות, מספיקין בידו ללמוד וללמד לשמור ולעשות.

רבי צדוק אומר:

אל תעשם עטרה להתגדל בהם,
ולא קרדום לחפור בהם.

וכך היה הלל אומר:

ודאשתמש בתגא, חלף.

הא למדת, כל הנהנה מדברי תורה, נוטל חייו מן העולם.

(ו)

רבי יוסי אומר:

כל המכבד את התורה, גופו מכובד על הבריות.
וכל המחלל את התורה, גופו מחולל על הבריות.

(ז)

רבי ישמעאל בנו אומר:

החוסך עצמו מן הדין, פורק ממנו איבה וגזל ושבעת שוא.
והגס לבו בהוראה, שוטה רשע וגס רוח.

(ח)

הוא היה אומר:

אל תהי דן יחידי, שאין דן יחידי אלא אחד.
ואל תאמר קבלו דעתי, שהן רשאים ולא אתה.

(ט)

רבי יונתן אומר:

כל המקים את התורה מעוני, סופו לקיימה מעושר.
וכל המבטל את התורה מעושר, סופו לבטלה מעוני.

(ז)

רבי מאיר אומר:

הוי ממעט בעסק, ועסוק בתורה.
והוי שפל רוח בפני כל אדם.

ואם בטלת מן התורה, יש לך בטלים הרבה כנגדך.
ואם עמלת בתורה, יש שכר הרבה לתן לך.

(יא)

רבי אליעזר בן יעקב אומר:

העושה מצווה אחת, קונה לו פרקליט אחד.
והעובר עבירה אחת, קונה לו קטיגור אחד.

תשובה ומעשים טובים, כתריס בפני הפרענות.

רבי יוחנן הסנדלר אומר:

כל כנסיה שהיא לשם שמים, סופה להתקים.
ושאינה לשם שמים, אין סופה להתקים.

(יב)

רבי אלעזר בן שמוע אומר:

יהי כבוד תלמידך חביב עליך כשלך,
וכבוד חברך כמורא רבך,
ומורא רבך כמורא שמים.

(יג)

רבי יהודה אומר:

הוי זהיר בתלמוד,
ששגגת תלמוד עולה זדון.

רבי שמעון אומר:

שלושה כתרים הם:

כתר תורה

וכתר כהונה

וכתר מלכות.

וכתר שם טוב עולה על גביהן.

(יד)

רבי נהוראי אומר:

הוי גולה למקום תורה,
ואל תאמר שהיא תבוא אחריך,

שחבריך יקימוה בידך.
ואל בינתך אל תשען.

(טו)

רבי ינאי אומר:

אין בידינו לא משלות הרשעים ואף לא מיסורי הצדיקים.

רבי מתיא בן חרש אומר:

הוי מקדים בשלום כל אדם.
והוי זנב לאריות, ואל תהי ראש לשועלים.

(טז)

רבי יעקב אומר:

העולם הזה דומה לפרוזדור בפני העולם הבא.
התקן עצמך בפרוזדור, כדי שתכנס לטרקלין.

(יז)

הוא היה אומר:

יפה שעה אחת בתשובה ומעשים טובים בעולם הזה, מכל חיי העולם הבא.
ויפה שעה אחת של קורת רוח בעולם הבא, מכל חיי העולם הזה.

(יח)

רבי שמעון בן אלעזר אומר:

אל תרצה את חברך בשעת כעסו,
ואל תנחמנו בשעה שמתו מוטל לפניו;
ואל תשאל לו בשעת נדרו,
ואל תשתדל לראותו בשעת קלקלתו.

(יט)

שמואל הקטן אומר:

בנפול אויביך אל תשמח ובכשלו אל יגל לברך,
פן יראה ה' ורע בעיניו והשיב מעליו אפו. (משלי כד)

(כ)

אלישע בן אבויה אומר:

הלומד ילד למה הוא דומה, לדיו כתובה על ניר חדש.
והלומד זקן למה הוא דומה, לדיו כתובה על ניר מחוק.

רבי יוסי בר יהודה איש כפר הבבלי אומר:

הלומד מן הקטנים למה הוא דומה, לאוכל ענבים קהות ושותה יין מגתו.
והלומד מן הזקנים למה הוא דומה, לאוכל ענבים בשולות ושותה יין ישן.

רבי אומר:

אל תסתכל בקנקן, אלא במה שיש בו.

יש קנקן חדש מלא ישן, וישן שאפילו חדש אין בו:

(כא)

רבי אלעזר הקפר אומר:

הקנאה

והתאוה

והכבוד

מוציאין את האדם מן העולם.

(כב)

הוא היה אומר:

הילודים למות;

והמתים להחיות;

והחיים לידון,

לידע להודיע ולהודע שהוא אל, הוא היוצר, הוא הבורא,
הוא המבין, הוא הדיין, הוא עד, הוא בעל דין, והוא עתיד לדון.
ברוך הוא, שאין לפניו לא עולה ולא שכחה ולא משוא פנים ולא מקח שוחד, שהכל שלו.
דע שהכל לפי החשבון.

ואל יבטיחך יצרך שהשאלו בית מנוס לך,

שעל כרחך אתה נוצר;

ועל כרחך אתה נולד;

ועל כרחך אתה חי;

ועל כרחך אתה מת;

ועל כרחך אתה עתיד לתן דין וחשבון לפני מלך מלכי המלכים הקדוש ברוך הוא:

לתוכן העניינים

לפרק הבא

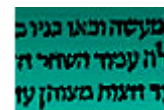
חזרה לתוכן הראשי

חזרה למחשבת ישראל

חזרה לתוכן ספרות

חזרה לתוכן תושבי